

OV # 5, dd. 25 okt. 2021
Fracties Accion 21 en MAS
Amendement no. 4

STATEN VAN ARUBA
Zittingsjaar 2020-2021-959

STATEN VAN ARUBA

Ingek. 25 OCT 2021

Volgnr.: IS/161/21-22

**LANDSVERORDENING houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-
ministers en ministers (Landsverordening integriteit ministers)**

AMENDEMENT van het lid M.J. Mansur,

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I. Artikel 1 van het ontwerp wordt gewijzigd als volgt:

A.

De definitie van formateur komt te luiden als volgt:

formateur: de apolitieke persoon, de zelf geen kandidaat kan zijn, die door de gouverneur is belast met het onderzoek dat verwacht wordt te leiden tot de voordracht tot benoeming van ministers, dan wel de minister-president, indien het de tussentijdse vervanging van een minister betreft.

B.

Na de definitie van onderneming wordt een definitie ingevoegd, luidende:

Parlementaire commissie: vaste commissie van de Staten inzake het screeningsproces bestaande uit alle fractieleiders en voorgezeten door de fractieleider van de grootste oppositiepartij.

II. Artikel 2 van het ontwerp wordt gewijzigd als volgt:

A.

Het tweede volzin van het tweede lid komt te luiden als volgt:

M.M. K.G.

De uitkomst van de onderzoeken wordt medegedeeld aan de formateur, de Gouverneur en de Parlementaire commissie.

B.

Het derde lid komt te vervallen en het vierde lid wordt vernummerd tot derde lid.

C.

Het vijfde lid wordt vernummerd tot het vierde lid en komt te luiden als volgt:

Het verzoek tot de in het derde lid genoemde onderzoeken wordt gedaan door de voorzitter van de Raad van Advies. De uitkomst van de onderzoeken wordt medegedeeld aan de voorzitter van de Raad van Advies, de Gouverneur en de Parlementaire commissie.

III.

Na het tweede lid van artikel 8 wordt een lid ingevoegd luidende:

3. Na het ontvangen van een schriftelijk bericht van de formateur inhoudende een afwijzing als kandidaat minister, kan de betreffende persoon binnen tien dagen bezwaar aantekenen bij de Parlementaire commissie. De Parlementaire commissie oordeelt binnen twee weken over het bezwaar en beslist of de kandidaatstelling hervat kan worden.

IV.

Artikel 9 van het ontwerp wordt gewijzigd als volgt:

A. De tweede volzin van het eerste lid van artikel 9 komt te luiden als volgt:

Over de inhoud daarvan worden, behalve aan de Gouverneur en de Parlementaire commissie, geen mededelingen gedaan.

B. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

De formateur zendt aan de Gouverneur en de Parlementaire commissie een overzicht van de wijze waarop toepassing en gevolg is gegeven aan het een samenvatting inhoudende de wijze waarop toepassing en gevolg is gegeven aan het bepaalde in artikel 11, eerste en tweede lid.

V.

Het eerste lid van artikel 10 komt te luiden als volgt:

1. De kandidaat en zijn gezinsleden dienen ieder een verklaring in bij de formateur volgens een model door de Parlementaire Commissie bepaald inzake hun zakelijke belangen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden. Het indienen van bedoelde verklaring berust op een goede verstandhouding binnen de familie. Indien de verstandhouding niet goed is dan kan de kandidaat bij de Parlementaire commissie een uitzondering verzoeken. De Parlementaire commissie beslist binnen twee weken op het verzoek middels gewone meerderheid.

VI.

Artikel 11 van het ontwerp wordt gewijzigd als volgt:

A.

Artikel 11, tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

Indien zich naar het oordeel van de formateur, vanwege zakelijke belangen, nevenfuncties en nevenwerkzaamheden van gezinsleden en derden die niet onder de definitie, zoals vastgelegd in artikel 1 vallen onwenselijke vermenging van belangen bij de uitoefening van het ambt van minister kunnen voordoen, stelt de formateur de kandidaat en de betreffende gezinsleden en anderen hiervan op de hoogte.

B.

Artikel 11, derde lid, derde zin, komt te luiden als volgt:

Dit advies wordt tevens aan de Gouverneur en de Parlementaire commissie in afschrift gezonden.

C.

Artikel 11, vijfde lid, komt te luiden als volgt:

MM AG
[Handwritten signature]

Een kandidaat-minister kan bezwaar aantekenen bij de Parlementaire commissie tegen een negatief advies. De parlementaire commissie beslist binnen twee weken over het bezwaar en bepaalt middels een gewone meerderheid of de kandidaatstelling voortgezet kan worden.

VII

Artikel 12, eerste lid komt te luiden als volgt:

De afspraken, voor zover van toepassing, betreffende het op afstand zetten van de zakelijke belangen en de regeling betreffende de betaling van belastingen of premies worden door de minister, dan wel de kandidaat en zijn gezinsleden schriftelijk vastgelegd en overhandigd aan de formateur, de Gouverneur en de Parlementaire commissie.

VIII

Aan het eerste lid van artikel 14 wordt een tweede volzin toegevoegd:

Het vorenstaande geldt niet voor familieleden waarmee de kandidaat-minister of de minister geen band heeft en waarvoor de Parlementaire Commissie een uitzondering heeft verleend conform artikel 10, eerste lid.

Toelichting

Het doel van een wetsvoorstel tot waarborging van de integriteit van ministers moet niet alleen rekening houden met de onderzoeksresultaten van een screening, maar dient ook rekening gehouden te worden met de geschiktheid van de kandidaat ministers.

Een tekortkoming van ons huidige systeem is dat als een opleider een kandidaat-minister is, er een belangenconflict is bij het opleiden, vooral als hij of zij een kandidaat-minister is. Zij hebben er belang bij een regering te vormen en om dit te bereiken zijn zij afhankelijk van de stemmen van de veelbelovende mensen op hun politieke lijst die de parlementaire factie van hun partij vormen. Op Aruba kennen we alleen parlementaire

verkiezingen en in sommige gevallen zijn het degenen die de meeste stemmen krijgen die minister worden, ongeacht hun kwalificaties. Het amendement wordt hier gedefinieerd als een apolitek persoon, waardoor het belangenconflict wordt weggenomen dat bestaat tussen het willen vormen van een regering en het zo eerlijk en degelijk mogelijk laten verlopen van de screening. Ook iemand die geen kandidaat-minister is, is het best voorbereid om ervoor te zorgen dat de beste kandidaat van de partij(en) die de regering vormt, voor het betrokken ministerie wordt geselecteerd.

In het concept van het wetsvoorstel is de rol van het Parlement marginaal. Aangezien wij op Aruba nog niet zo ver zijn dat wij het parlementaire stelsel kunnen afschaffen en de directeur van de VDA in 1999 met pensioen is gegaan omdat een opleider hem niet heeft opgevolgd en de Gouverneur niet de tijd heeft genomen om hem voor te dragen, is het van belang dat het Parlement een rol krijgt in het proces. De wijziging behelst de oprichting van een gemengde parlementaire screeningscommissie bestaande uit drie fractieleiders en een voorzitterschap voor de leider van de grootste oppositiepartij. Het is belangrijk dat een dergelijke commissie niet wordt gegijzeld door de partijen die de regering willen vormen. Gelet op het strafgeheim betreffende de comités in het Parlement en de in de wet opgenomen straffen, is er voldoende garantie dat de informatie met de nodige discretie zal worden behandeld. De toevoeging van een rol voor het Parlement in het screeningproces versterkt het proces alleen maar en geeft het meer geldigheid in de gemeenschap, aangezien het dient als een van de drie garanties van legitimiteit.

Het bestaan van een parlementaire commissie biedt een kandidaat ook de mogelijkheid om beroep aan te tekenen tegen een beslissing van de opleider. Dit biedt een verdere garantie voor een eerlijke procedure, omdat de kandidaat de mogelijkheid krijgt om in beroep te gaan, een mogelijkheid die onder het huidige rechtsbegrip niet bestaat. Ook kandidaten met nevenactiviteiten kunnen een beroep doen op een uitzondering. Hoewel de Raad van Advies heeft aanbevolen de vrijstelling voor beroepsbeoefenaars zoals artsen te schrappen en dit in het huidige concept is opgenomen, willen wij niet dat dit onrechtvaardig is. Het is te hopen dat mensen die niet als minister fungeren, na hun aftreden als minister hun loopbaan kunnen hervatten, aangezien zij op dit moment meer politieke hobby's hebben. Het niet de kans geven hun licentie te behouden, betekent een zware straf voor hun voortbestaan nadat zij zich uit de politiek hebben teruggetrokken en verhindert de intrede van dergelijke beroepsbeoefenaars in de politiek terwijl hun ervaring en deskundigheid ten goede blijven komen aan de gemeenschap.

Het huidige concept van de wet houdt geen rekening met de dynamiek die het leven van gezinnen ingewikkelder heeft gemaakt. Het is mogelijk dat een kandidaat niet in staat is

de nodige stappen te ondernemen, bv. omdat een familielid niet wil meewerken aan het afleggen van de verklaring. Hoewel de Arubaanse wet samenwerking voorschrijft, ontstaat er, indien een dergelijk familielid zich in het buitenland bevindt, een oneerlijke situatie waardoor een persoon zonder enige rechtvaardiging wordt uitgesloten van het ambt van predikant. Ook houdt de huidige wet geen rekening met andere personen die met de minister verwant zijn, bijvoorbeeld een minnaar. Het amendement maakt het mogelijk dat ook de mogelijkheid van een dergelijke relatie wordt overwogen indien deze naar het oordeel van de opleider een mogelijk ongewenst belangenconflict kan doen ontstaan.

Oranjestad, 25 oktober 2021

M.J. Mansur

STATEN VAN ARUBA STEMMING

AGENDAPUNT: 1 Initiatief Ontwerp-landsverordening houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers en ministers (Landsverordening integriteit ministers)

(IS/752/20-21, d.d. 2 juli 2021) (ZJ 2020-2021-959)

VERGADERING NO: 5 D.D. 25 oktober 2021

AMENDEMENT NO. 4, VAN DE FRACTIES ACCION 21 EN MAS

		VOOR	TEGEN
1.	mr. E.G.A. Vrolijk		✓
2.	M.A. Berlis		✓
3.	L.J. Christiaans-Yarzagaray, M.Sc.		✓
4.	D.B. Guedez-Erasmus		✓
5.	A.S.C. Molina		✓
6.	H.W.G. Tevreden, B.Sc.		✓
7.	mr. J.E. Thijsen		✓
8.	S.M. Tromp-Lee, B.Ec.		✓
9.	dr. A. Vallejo		✓
10.	mr. G.L. Croes	✓	
11.	mr. drs. A.L. Dowers		-
12.	mr. M.G. Eman	✓	
13.	ing. M.E. de Meza	✓	
14.	mr. dr. R.R. Santos do Nascimento	✓	
15.	O.B. Sevinger	✓	
16.	drs. M.G. Wyatt-Ras	✓	
17.	R.M.J. Raymond		✓
18.	R.A. Kamperveen		✓
19.	A.A. Gunn	✓	
20.	drs. M.J. Lopez-Tromp	✓	
21.	M.J. Mansur	✓	
	UITSLAG STEMMING	VOOR: 9	TEGEN: 11
HOOFDELIJKE STEMMING: Met 9 stemmen voor en 11 stemmen tegen wordt amendement 4 afgewezen.			